

Innst. S. nr. 149

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen

Dokument nr. 8:23 (2002-2003)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Jan Koløy, Per Sandberg og Carl I. Hagen om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Dagens praksis når det gjelder lønnsforhandlinger i skolen innebærer at arbeidsgiveransvaret i realiteten er todelt. Kommuner og fylkeskommuner har arbeidsgiveransvaret i forhold til den enkelte lærers arbeidskontrakt, mens staten er forhandlingspart i lønnsoppgjørene. Gjennom sin rolle har staten myndighet til å gi instruksjoner og endre lønns- og arbeidsbetingelser, uten at fylkeskommuner og kommuner har innflytelse over resultatet. Denne ansvarsdelingen medfører problemer både av praktisk og prinsipiell karakter. Lærerne er den eneste yrkesgruppen i Norge og Norden hvor arbeidsgiver ikke har forhandlingsrett overfor sine arbeidstakere. De siste års lønnsoppgjør for lærerne har medført store økonomiske belastninger på kommunenes økonomi. Staten og lærerorganisasjonene har blitt enige om svært kostbare lønnsoppgjør for yrkesgruppen, mens kommunene ikke har fått kompensert disse ekstra kostnadene fra staten i tilstrekkelig grad. Denne situasjonen er uholdbar da det etter forslagsstillernes mening er av avgjørende betydning at kommunene selv får anledning til å forhandle med sine ansatte yrkesgrupper utfra de økonomiske rammer de har til disposisjon. Med dagens forhandlingspraksis når det gjelder undervisningspersonalets lønn er det vanskelig for kommuner og fylker å budsjettere, samt styre de midlene som er til disposisjon. Å gi kommunene og fylkene ansvaret for lønnsforhandlingene med undervis-

ningspersonalet vil gjøre det lettere for dem å utnytte sine ressurser på en bedre måte enn i dag. Kommuner og fylker betaler en stadig større andel av kostnadene i skolen, og det er derfor viktig at de har innflytelse på lærernes lønnsutvikling.

Det vil kunne være hensiktsmessig at kommuner og fylker selv står for forhandlingene med sitt pedagogiske personale da det kan være lokale forhold og organisering som krever differensiering. Med en statlig avtale vil disse lokale forskjellene ikke bli tatt hensyn til, og en har i realiteten et rigid og lite fleksibelt system. De avtaler som lærerorganisasjonene inngår sentralt vil innvirke på andre yrkesgruppers lokale lønnsoppgjør, og i verste fall medføre at det blir mindre igjen til disse gruppene. Hele systemet er derfor etter forslagsstillernes mening urettferdig, og forskjellsbehandler lærerne som yrkesgruppe på bekostning av andre yrkesgrupper som har sitt daglige virke i fylker og kommuner.

Forslagsstillerne viser til at Kommunenes Sentralforbund (KS) ved gjentatte anledninger har ytret ønske om at forhandlingsansvaret for pedagogisk personale skal være et kommunalt anliggende.

Det vises også til at 1. januar 1991 ble forhandlingsansvaret for de svenske lærerne overført fra staten til lokalforvaltningen.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen overføre forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Trond Giske og Torny Pedersen, fra Høyre, Afshan Rafiq, lederen Sonja Irene Sjøli og Olemic Thommessen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth,

fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Sigmund Kroslid og Ola T. Lånke, og fra Senterpartiet, Ola T. Heggem, viser til at Regjeringen 31. januar 2003 fremmet en kongelig resolusjon om å overføre forhandlingsansvaret for lønns- og arbeidsvilkår for lærere og skoleledere fra staten til kommuner og fylkeskommuner. Dette skal skje med virkning fra 1. mai 2004. Komiteen viser for øvrig til brev av 19. februar 2003 fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet til komiteen (vedlegg).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er kjent med at fagforeningene ikke har vært trukket inn i prosessen forut for endringene Regjeringen har gjennomført. Disse medlemmer frykter for samarbeidsklimaet mellom lærerne, lærernes organisasjoner og staten, på grunn av mangelen på en forutgående prosess.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet refererer til vedtak på Arbeiderpartiets landsmøte 2002, som sier at kommuner og fylkeskommuner bør ha ansvar for lønnsforhandlingene med lærerne. Etter disse medlemmers mening burde overføringen av forhandlingsansvaret for lærerne fra staten til kommunene og fylkeskommunene kommet som en følge av en inkluderende prosess og god dialog mellom partene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil uttrykke glede over at regjeringspartiene og Arbeiderpartiet nå har tilsluttet seg Fremskrittspartiets forslag på dette felt. Disse medlemmer viser for øvrig til Dokument nr. 8:23 (2002-2003) fra representantene Jan Koløy, Carl I. Hagen og Per Sandberg, og Dokument nr. 8:105 (1997-1998) fra representantene Ursula Evje og Ulf Erik Knudsen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at staten fortsatt skal være lærernes forhandlingsmotpart. Staten som arbeidsgiverrepresentant har sikret et enhetlig og landsomfattende lønnsystem. Dette har vært viktig for å sikre god lærerdekning over hele landet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:23 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Jan Koløy, Per Sandberg og Carl I. Hagen om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen - vedlegges protokollen.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 27. februar 2003

Sonja Irene Sjøli
leder

Ola T. Lånke
ordfører

Trond Giske
sekretær

Vedlegg

Brev fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet v/statsråden til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, datert 19. februar 2003

Spørsmål vedrørende dok 8:23 (2002-2003) om overføring av forhandlingsansvaret for undervisningspersonalet fra staten til fylkeskommunen/kommunen

Jeg viser til brev av 13. januar 2003 fra Familie- kultur- og administrasjonskomiteen om ovennevnte.

Som komiteen vil være kjent med, fremmet regjeringen en Kongelig resolusjon den 31. januar 2003, om å

overføre forhandlingsansvaret for lønns- og arbeidsvilkår for lærere og skoleledere fra staten til kommuner og fylkeskommuner med virkning fra 1. mai 2003 (jf. vedlagte kopi).

De kgl.res. av 1958 og 1960, som fører disse arbeidstakerne inn under tjenestetvistloven, oppheves fra og med samme dato.

